

INTERVIEW

‘Het gaat puur om de schoonheid’

Kunstliefhebbers beloonden zijn eenmansmuseum voor het tweede jaar op rij met een gouden Museumkwartier Award. Rob Møhlmann heeft in tien jaar iets moois gebouwd in Appingedam.

ERIK VAN DER VEEN

Het dak lekte, de schuur was een donkere spelonk, de tuin was een woestenij en het eens statige voorhuis was ook niet meer in al te beste staat. Een bouwval wil hij het niet noemen, maar er moest heel wat gebeuren toen Rob Møhlmann tien jaar geleden neerstreek in zijn statige herenboerderij bij de brug over het Damsterdiep tussen Appingedam en Tjamsweer.

Een decennium later leidt hij rond door strak wit gepleisterde expositieruimtes, onder de authentieke hanenbalken op de deel, langs een indrukwekkende verzameling realistische Nederlandse kunst door de eeuwen heen. Ofwel: ‘kunst die wat voorstelt’, zoals de ondertitel van zijn Museum Møhlmann luidt.

‘De place to be voor realistische en figuratieve kunst’, schrijft een van zijn enthousiaste bezoekers op Museumkwartier.nl. Die site, een soort TripAdvisor voor Nederlandse musea, bekroonde hem vorige week voor de tweede keer op rij met de gouden Museumkwartier Award. Dat is een publieksprijs op basis van de reviews van kunstliefhebbers.

Stiekem had Møhlmann er al een beetje op gerekend dat hij opnieuw in de prijzen zou vallen. ‘Op de site had ik veruit de meeste recensies van alle genomineerde musea. En ook de meest enthousiaste. Anderen hadden een paar paginaatjes, met ‘leuk’ en vergelijkbare reacties. Bij ons staan er kwalificaties als ‘hartverwarmend’, en dat gaat pagina’s lang zo door. Dat vind ik misschien nog wel mooier dan de prijs op zich.’

Al is hij natuurlijk evengoed wel trots. ‘Ik was wel beducht voor de concurrentie. Ook het Haags Gemeentemuseum en het Centraal Museum in Utrecht waren genomineerd. En dat zijn toch de grote jongens, hè. Maar misschien zit hem juist daar het verschil. Zulke musea zijn misschien te groot en onpersoonlijk.’

Møhlmann doet alles zelf. ‘Ik denk de thema’s voor de tentoonstellingen, zoek de kunst bij elkaar, onderhoud de contacten met de makers, bestel de drukker voor de affiches en brochures. Voor de balie kan ik terugvallen op een zeer gewaardeerd team van vrijwilligers. Maar ik ben wel elke dag hier, iedere bezoeker kan mij aanspreken. Dan heb

Rob Møhlmann kwam tien jaar geleden met zijn museum naar Appingedam: bezoekers bezorgden hem zijn tweede Museumkwartier Award op rij. FOTOS: JAN ZEEMAN

je een heel ander contact dan bij de grote musea.’

Maar met drie grote tentoonstellingen per jaar en een netwerk van 150 realistische kunstenaars in het land wier werk hij exposeert, is het museum een enorme klus. Vooral daarom is Møhlmann zelf gestopt met schilderen, nadat in 2010 zijn vrouw, steun en toeverlaat én muze Laura overleed. Samen begonnen ze werk van geestverwante kunstenaars te exposeren, samen richtten ze het museum op en samen verplaatsten ze dat naar Appingedam toen het in het Noord-Hollandse Venhuizen uit zijn jas groeide.

Een groot plan heeft daar nooit aan ten grondslag gelegen. Hooguit een droom. En in de loop van de tijd is Møhlmann eraan gewend geraakt om zelf uit te vinden hoe hij die moet realiseren. ‘Toen ik in de jaren zestig begon, was realistische kunst totaal taboe. Ik heb mezelf leren

‘Rembrandt hangt hier gewoon op zolder’

schilderen. Dat kon op geen enkele kunstacademie want het werd gezien als totaal ouderwets en irrelevant. Ik wilde laten zien hoe onterecht dat was. Eerst als schilder, later ook door werk van collega’s te verzamelen en exposeren.’

Zo is het langzaam gegroeid naar waar hij nu staat. Eerst bracht hij met Laura toen nog obscure kunstenaars samen op de Onafhankelijke Realisten Tentoonstelling die dit najaar het twintigjarig jubileum viert. Dat groeide uit tot een platform voor realistische kunst, daaruit ontstond het museum. Hij begon zich te

verdiepen in realistische kunst van niet-tijdgenoten en ging ook dat verzamelen. Als een bezetene.

En zo zag hij zichzelf ineens terug op een ranglijst met de honderd grootste collecties van nog levende kunstverzamelaars in Nederland. ‘Dat was wel een verrassing, ik dacht dat je daarvoor miljonair moest wèzen.’ En, even met nadruk: dat is hij dus niet. ‘Het lijkt misschien heel wat hier, maar het kan allemaal net aan.’ Toch tikt hij als gepassioneerd verzamelaar heel wat bijzondere vondsten op de kop. ‘Rembrandt hangt hier gewoon op zolder. Ja, niet de Nachtwacht natuurlijk. Maar wel een originele ets uit zijn eigen tijd, geen flauwekul.’

Zijn ‘schatkamer’ op zolder bevat meer buitenissigheden. Kerkelijke beeldhouwkunst bijvoorbeeld, die de Beeldenstorm van 1566 heeft overleefd – zij het geschonden. Of een Duitse gotische kist uit 1300,

‘misschien wel het oudste kunstwerk in Nederland’. Hij kijkt nooit naar de handelswaarde. ‘Het gaat mij puur om de schoonheid. Kunstenaars mogen bij mij gerust met een schilderij met een onooglijk, onverkoopbaar onderwerp komen. Ik wil ook per se geen galerie zijn: ik verwijs graag bezoekers door naar de maker, maar ik verkoop niks.’

Sinds hij is gestopt met actief schilderen, groeit zijn museum uit ‘tot een soort Gesamtkunstwerk’, realiseert hij zich. ‘Ik vind nog steeds weer nieuwe haakjes en dingetjes om het te blijven vernieuwen.’ En hij heeft zijn penselen nog niet definitief vaarwel gezegd. ‘Over een jaar of drie wil ik zover zijn dat ik de kunst niet meer overal vandaan hoeft te slepen, maar uit eigen collectie tentoonstellingen exposities kan samenstellen. Dan hoop ik dat ik weer aan schilderen toe kom. En dat ik het nog kan.’